

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyně Mgr. Danou Černovskou ve věci

žalobce: a) A. A. A., narozena dne -
b) M. M., narozený dne -
c) R. M., narozený dne -
d) D. M., narozená dne -
státní příslušnost Irák
t.č. pobytem v Zařízení pro zajištění cizinců Bělá-Jezová, 294 21 Bělá
pod Bezdězem
zastoupení Organizací pro pomoc uprchlíkům
sídlem Kovářská 4, 190 00 Praha 9

proti
žalovanému: **Policie ČR, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy**
odbor cizinecké policie, odd. pobytové kontroly, pátrání a eskort
sídlem Kaplanova 2055/4, 148 54 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 7.3.2018 č.j. KRPA-88307-9/ČJ-2018-000022-MIG

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy ze dne 7.3.2018 č.j. KRPA-88307-9/ČJ-2018-000022-MIG se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

1. Žalobci se podanou žalobou domáhají přezkoumání v záhlaví označeného rozhodnutí, jímž byla žalobkyně a) podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zajištěna za účelem správního vyhoštění; doba zajištění žalobkyně a) byla stanovena na 90 dnů ode dne omezení osobní svobody. Žalobci c) a d) byli dle § 140 zákona o pobytu cizinců rovněž ubytováni v zařízení pro zajištění cizinců.

II.

Obsah žaloby a vyjádření žalované

2. Žalobci napadají rozhodnutí v celém rozsahu. Dle žalobců porušila žalovaná následující ustanovení: § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců ve spojení s čl. 8 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), § 179 zákona o pobytu cizinců ve spojení s čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků a čl. 3 Úmluvy proti mučení, § 3 zákona č. 500/2004 Sb. správní řád (dále jen „správní řád“), § 50 odst. 2, 3 a 4 správního řádu, § 52 správního řádu, § 68 odst. 3 správního řádu, čl. 3 Úmluvy, čl. 3 Úmluvy o právech dítěte.
3. Žalobci namítají, že žalovaná neměla přistupovat k zajištění rodiny s nezletilými dětmi s ohledem na jejich věk a zranitelnost. Délka zajištění je v rozporu se závazky ČR dle čl. 3 Úmluvy. Zajištění nezletilého dítěte není v jeho nejlepším zájmu ve smyslu čl. 3 Úmluvy o právech dítěte. Přitom jsou k dispozici alternativní opatření.
4. Žalobci namítají, že při posuzování alternativ nebyl vůbec zohledněn zájem nezletilého dítěte, a dále také v případě určení délky zajištění. Žalobci zdůrazňují, že dle stabilní judikatury Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) tento speciální ohled má být brán vždy na zřetel, a to na prvním místě. Dopad zajištění na nezletilé žalobce v napadeném rozhodnutí však posuzován nebyl. Žalobci rovněž poukazují na skutečnost, že žalovaná opomenula zdůvodnění zásahu do soukromého a rodinného života žalobců.
5. Žalobci uvádí, že dle ustanovení § 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců doba zajištění nesmí překročit 180 dnů a počítá se od okamžiku omezení osobní svobody. V případě cizince mladšího 18 let nebo rodiny s nezletilými dětmi nesmí doba zajištění překročit 90 dnů. V pojednávaném případě žalovaná přistoupila k zajištění rodiny s nezletilými dětmi na maximální možnou dobu a tudíž 90 dnů.
6. Dle žalobců podmínky přiměřenosti a možnosti alternativy k zajištění měly být posuzovány s o to větším zřetelem, jsou-li rozhodnutím přímo dotčeny nezletilé děti. Speciální ohled by měl být brán na jejich věk a zranitelnost. Žalovaná však takovou skutečnost ve svém posouzení vůbec nezohlednila.
7. Žalobci poukazují na rozsudky ESLP proti Francii z roku 2016, přičemž ve všech uvedených případech ESLP shledal porušení článku 3 Úmluvy ve vztahu k nezletilým dětem zbaveným svobody v rámci administrativní detence. Konkrétně se jedná o rozsudek ESLP ze dne 12. července 2016 ve věci R. M. a ostatní proti Francii, č. 33201/11. Žalobci

dále poukazují na rozsudek ESLP ze dne 12. července 2016 ve věci A. B. a ostatní proti Francii, č. 11593/12, kdy došlo k porušení čl. 5 odst. 4 a čl. 8 Úmluvy.

8. Dále v rozsudku ze dne 12. července 2016 ve věci R. C. a V. C. proti Francii, č. 76491/14 a v rozsudku A, M. a ostatní proti Francii, č. 24587/12 dochází podobně jako v předchozích dvou případech k porušení čl. 3 Úmluvy, kdy doba detence (10 dnů a 7 dnů) dosáhla míry, kdy opakovaný stres a úzkost dítěte vyústily v značnou újmu. Doba 7 dnů tedy stačí k tomu, aby podmínky, které by po „krátkou dobu“ byly udržitelné, představovaly pro děti tak nízkého věku zacházení v rozporu s čl. 3.
9. Žalobci uvádí, že v uvedeném případě jim byla stanovena doba zajištění za účelem správního vyhoštění na 90 dnů. Stanovení samotné délky zajištění pokud se jedná o rodinu s nezletilými dětmi je v rozporu se závazky České republiky plynoucími z čl. 3 Úmluvy dle judikatury ESLP, který již při délce 7 dnů v zajištění konstatuje porušení čl. 3 Úmluvy vůči nezletilému dítěti. Délka zajištění stanovená v případě žalobců je dvanáctinásobná oproti této délce, a představuje proto jednoznačné porušení práv chráněných čl. 3 Úmluvy ve vztahu k nezletilé žalobkyni b). Zajištění je dle žalobců z toho důvodu nezákonné.
10. Žalobci dále odkazují na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17.6.2015 č.j. 1 Azs 39/2015-28, dle něž se má správní orgán v rozhodnutí o zajištění cizinců s nezletilými dětmi zabývat alternativami zajištění. Žalobce odkazují také na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 3. 11. 2016, sp. zn. 41 A 71/2016.
11. Žalobci uvádí, že přestože jsou v ZZC Bělá Jezová k dispozici určité volnočasové aktivity, není v nejlepším zájmu dítěte, aby tyto aktivity vykonávalo v zařízení vězeňského typu za mřížemi s tak silnou přítomností policie, když by bylo možné volnočasové aktivity vykonávat v alternativních zařízeních.
12. Žalobci dále poukazují na závěrečné doporučení Výboru OSN pro práva dítěte ke třetí a čtvrté Periodické zprávě o naplňování CRC, kde zdůraznil, že osoby mladší 18 let by do detenčních zařízení pro cizince neměly být umísťovány vůbec. Není přitom rozhodující, zda se jedná o zařízení, které má vytvořeny podmínky pro pobyt dětí, či nikoli. Výbor sám v této souvislosti jmenoval ZZC Bělá Jezová. Výbor České republiky doporučil zvážení všech možných alternativ, a to včetně bezpodmínečného propuštění, které by se přitom neměly omezovat jen na nezletilé cizince bez doprovodu, ale měly by se vztahovat na všechny případy týkajících se dětí.
13. Na podporu své argumentace, žalobci dále poukazují i na nejnovější stanovisko Veřejného ochrance práv ČR ze dne 8.6.2017, ve kterém se uvádí: *„Zařízení splnilo má dosavadní doporučení pouze částečně. I přes rozsáhlé pozitivní změny provedené v zařízení s ohledem na zajišťování rodin s dětmi, za něž Vám děkuji, jsou však v ZZC Bělá - Jezová stále přítomny mnohé bezpečnostní prvky. Ve světle stávající judikatury Evropského soudu pro lidská práva mohou nadále představovat porušení článku 3 Úmluvy s ohledem na průměrnou délku pobytu dětí v ZZC Bělá - Jezová, která činí 55 dnů“.*
14. Žalobci dále namítají, že žalovaná porušila ustanovení § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců ve spojení s čl. 8 odst. 2 Listiny a čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy a výše zmíněné rozhodnutí o zajištění je tedy nezákonné. Žalobci poukazují na skutečnost, že v jejich případě nemůže být naplněn účel zajištění, kterým je správní vyhoštění z České republiky. A to proto, že v jejich případě existují důvodné obavy, že pokud by byli vráceni do Iráku,

tak by jim hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle § 179 odstavce 2 písm. a), b) c) a d) zákona o pobytu cizinců.

15. Zde žalobci poukazují na rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 1 As 12/2009-61 ze dne 15.4.2009, podle kterého je třeba trvat na tom, aby orgány při rozhodování o zajištění cizince zvážily, zda výkon vyhoštění je alespoň potenciálně možný. Dále žalobci odkazují na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, č.j. 7 As 79/2010-150. Dle žalobců se žalovaná otázkou realizovatelnosti vyhoštění nezabývala a nevypořádala se s individuálními okolnostmi daného případu.
16. Žalobci jsou toho názoru, že účel zajištění nemůže být naplněn podle § 179 odst. 1 a 2 písm.) a), b), c), d) zákona o pobytu cizinců, ve spojení s čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků. S uvedeným konstatováním se žalovaná v odůvodnění napadeného rozhodnutí vůbec nezabývala, rovněž nezkoumala bližší individuální okolnosti. Dle názoru žalobců žalovaná nezjistila stav věci bez důvodných pochybností, když dostatečně nezjišťovala možnost existence vážné újmy v případě navrácení žalobců do Iráku. Žalovaná se dostatečně nevěnovala uváděným hrozbám a strachem o život žalobců, které správnímu orgánu sdělili.
17. Z výše uvedených důvodů žalobci navrhuji, aby soud napadené rozhodnutí zrušil pro nezákonnost a nepřezkoumatelnost a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.
18. Žalovaná ve vyjádření k žalobě uvedla, že byly naplněny podmínky pro zajištění žalobců dle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Dle žalované existuje v případě žalobců důvodná obava, že výkon správního vyhoštění bude z jejich strany mařen.
19. S námitkou žalobců, dle níž měl správní orgán porušit čl. 3 Úmluvy a Úmluvy o právech dítěte, žalovaná nesouhlasí. Žalovaná uvedla, že na nezletilé žalobce dopadá pouze § 140 zákona o pobytu cizinců, přičemž takový projev nelze zaměňovat s důsledkem přímo vyplývajícím z rozhodnutí o zajištění dle § 124. Žalovaná přitom odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 6. 2015, č.j. 2 Azs 49/2015-50.
20. Žalovaná nepopírá, že napadeným rozhodnutím dochází k zásahu do právní sféry nezletilých, avšak i nadále je přesvědčena, že toto rozhodnutí bylo v jejich nejlepším zájmu a splňuje kritéria dle čl. 8 Úmluvy a zároveň není v rozporu s Úmluvou o právech dítěte. Dle žalované prošlo ZZC Bělá-Jezová značnou rekonstrukcí ubytovacích podmínek a personálu, které byly vytvořeny za účelem zajištění především rodin s dětmi.
21. Žalovaná je toho názoru, že v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedla důvody, které ji vedly k vydání rozhodnutí o zajištění na 90 dnů. Maximální doba zajištění nebyla překročena.
22. Žalovaná nesouhlasí s tím, že měla být uložena alternativa k zajištění ve formě zvláštního opatření. U žalobců absentovala objektivní složka možnosti uložení zvláštních opatření, tudíž jejich uložení bylo vyloučeno.
23. Žalovaná je přesvědčena, že se dostatečně vypořádala s otázkou možné realizovatelnosti správního vyhoštění, přičemž došla k závěru, že neexistují dlouhodobé překážky, které by znemožňovaly žalobce vyhostit. Žalobci nevyužili možnosti projevit úmysl požádat o mezinárodní ochranu.
24. Žalovaná proto navrhuje, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

III.

Obsah správního spisu

25. Ze správního spisu vyplynulo, že dne 7. 3. 2018 byla provedena kontrola podezřelé dodávky v prostoru Radotínského mostu na Pražském okruhu. Cizineckou policií bylo zjištěno, že se v nákladovém prostoru dodávky nacházelo 21 osob bez dokladů totožnosti, kteří nebyli schopni hodnověrně prokázat svou oprávněnost či legálnost pobytu na území ČR. Mezi zajištěnými byli i žalobci, s kterými bylo zahájeno správní řízení o správním vyhoštění.
26. Stejného dne byl s žalobkyní a) sepsán protokol o podání vysvětlení. Žalobkyně uvedla, že do České republiky přicestovali dne 7. 3. 2018 okolo 3:00 hod, kdy přijeli z Iráku přes Turecko, Řecko a Rumunsko. V Rumunsku byla zorganizována cesta do Německa. Již v Turecku jim dle slov žalobce nějaký pašerák vzal doklady, s tím, že museli zaplatit 2000 euro za osobu a doklady měli dostat až v Německu. S žalobkyní a) cestoval její manžel, žalobce b), a syn a dcera, žalobci c) a d). Žalobci pochází z Iráku, nemají vízum ani cestovní doklad. V žádném státě Evropské unie žalobci nežádali o povolení k pobytu. Českou republikou pouze projížděli, cílem cesty bylo Německo. Žalobci nikde dle svých slov nepodali žádost o mezinárodní ochranu. Žalobkyně a) uvedla, že si je vědoma, že je v České republice neoprávněně. Dále uvedla, že žalobce b) má v Německu strýce a jeho děti. Všichni jsou muslimové a Kurdové. Žalobci uvedli, že mu ve vycestování z České republiky nebrání žádná překážka a chtěli by odjet do Německa. V případě vyhoštění vycestují dobrovolně.
27. Na základě výše uvedeného žalovaná rozhodla o zajištění žalobkyně a) dle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců na dobu 90 dnů. Na žalobce c) a d) se vztahuje § 140 zákona o pobytu cizinců.

IV.

Právní posouzení

28. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.) a vycházel při tom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Po zhodnocení uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že žaloba je **důvodná**.
29. Dle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců je policie oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání.
30. Žalobci namítají, že žalovaná nezohlednila nejlepší zájem nezletilých žalobců c) a d). Žalobci jsou toho názoru, že žalovaná nepřihlédla k věku, zranitelnosti nezletilých a délce zajištění.
31. K okolnostem, kdy je spolu se zajištěnými rodiči do zařízení pro zajištění cizinců umísťováno i dítě, se několikrát vyjádřil ESLP, zejm. v rozsudku ze dne 19. 1. 2010 ve věci

Muskhadzhiyeva a další proti Belgii, stížnost č. 41442/07 a v rozsudku ze dne 19. 1. 2012 ve věci Popov proti Francii, stížnosti č. 39472/07 a č. 39474/07. V obou těchto rozhodnutích se ESLP podrobně zabýval umístěním nezletilých dětí do detenčních zařízení spolu s jejich zajištěnými rodiči. Zákonnost takové situace soud a priori nevyloučil, avšak přípustnost takového opatření odvozoval mimo jiné od vhodnosti podmínek panujících v zařízení pro zajištění pro pobyt nezletilých dětí. V rámci přezkumu vhodnosti zařízení pro tam umístěné nezletilé dítě ESLP dospěl k závěru, že je třeba posoudit, zda jde o zařízení obývané primárně dospělými osobami a jestli je v něm silně patrná přítomnost policie. Pozornost věnoval také celkové atmosféře v zařízení (hřiště, dětem přizpůsobené prostory...) a zda v něm probíhají aktivity, které děti zaměstnávají (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2015, č.j. 1 Azs 39/2015 – 56).

32. V nejnovější judikatuře, konkrétně v pěti rozsudcích, které směřovaly proti Francii (rozsudek ve věci A.B. a ostatní proti Francii ze dne 12. 7. 2016, stížnost č. 11593/12; rozsudek ve věci A.M. a ostatní proti Francii ze dne 12. 7. 2016, stížnost č. 24587/12; rozsudek ve věci R.C. a V.C. proti Francii ze dne 12. 7. 2016, stížnost č. 76491/14; rozsudek ve věci R. K. a ostatní proti Francii ze dne 12. 7. 2016, stížnost č. 68264/14; rozsudek ve věci R. M. a ostatní proti Francii ze dne 12.7.2017, stížnost č. 33201/14), ESLP navázal na svou předchozí rozhodovací praxi. ESLP i v těchto případech posuzoval současně tři rozhodující faktory: věk dětí, způsobilost místa pro pobyt dětí a délku zajištění. V projednávaných případech byla přítom rozhodujícím faktorem pro závěry o porušení článku 3 Úmluvy zejména délka zajištění. Doba, kterou stěžovatelé v projednávaných případech strávili v zařízeních pro zajištění cizinců, nepřesáhla s výjimkou jednoho případu deset dnů. Nejkratší doba zajištění byla v uvedených případech 7 dnů. Přičemž z rozsudku R. K. a ostatní proti Francii lze dovodit, že „krátká doba“, která by ve světle čl. 3 Úmluvy mohla obstát, by bylo 5 dnů, pokud by se vnitrostátní orgány aktivně snažily realizovat vyhoštění.
33. Ve zmiňovaném rozsudku R. K. a ostatní proti Francii byli taktéž zajištěni pouze rodiče a nezletilá stěžovatelka své rodiče pouze „doprovázela“. Dle ESLP je nicméně situace dětí niterně spjata se situací rodičů, od nichž je třeba je v souladu s jejich nejlepším zájmem neoddělovat. Jsou-li rodiče zajištěni v zařízení pro zajištění cizinců, jsou jejich děti de facto zbaveny svobody. Zbavení svobody dětí vyplývá z legitimního rozhodnutí rodičů nesvěřit své děti do péče jiné osoby. Přítomnost dětí doprovázejících své rodiče v zařízení pro zajištění cizinců bude v souladu s čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy jen tehdy, pokud vnitrostátní orgány prokážou, že k tomuto krajnímu řešení přistoupily až poté, co s ohledem na konkrétní individuální okolnosti případu ověřily, že jiné opatření, které méně zasahuje do osobní svobody, není možné přijmout (viz R. K. a ostatní proti Francii ze dne 12. 7. 2016, stížnost č. 68264/14, § 84).
34. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 17. 6. 2015, č.j. 1 Azs 39/2015 – 56 zdůraznil, že za situace, kdy se důvody zajištění týkají i nezletilého dítěte, nebo pokud je na základě tvrzení zákonných zástupců nebo z okolností případu zřejmé, že dítě bude muset pobývat po dobu zajištění jeho zákonných zástupců s nimi, musí správní orgány k této skutečnosti přihlédnout. Podmínky pro vydání rozhodnutí o zajištění (nebezpečí útěku, přiměřenost, existence alternativ), jakož i okolnosti samotného zajištění v případě, že je k němu přikročeno (jeho délka, zařízení, kde bude provedeno...) je poté třeba hodnotit právě s ohledem na skutečnost, že budou přímo dopadat i na nezletilé dítě.

35. V napadeném rozhodnutí žalovaná uvedla, že se na území nenachází oprávněně pobývajících osoby, které by disponovaly k nezletilým pevnými rodinnými vazbami. S ohledem na to, že nezletilí při svém nízkém věku a extrémně krátkém pobytu na území České republiky nemohli získat v České republice společenské, kulturní, či ekonomické vazby, je správní orgán přesvědčen, že rozhodnutím nebude nepřiměřeně zasaženo do osobních práv nezletilých a toto rozhodnutí splňuje kritéria čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Současně žalovaná uvedla, že rodina bude umístěna do Zařízení pro zajištění cizinců, které dle posledních zpráv Uprchlíckého zařízení plně splňuje podmínky pro zajištění rodin s dětmi, kdy prostory ubytovacího zařízení jsou koncipovány tak, aby rodina nebyla od sebe rozdělena. Děti zde mohou rozvíjet své aktivity na sportovních hřištích a v dětských hernách.
36. Soud pokládá takové odůvodnění napadeného rozhodnutí za nedostatečné. Žalovaná se jen dílčím a povrchním způsobem zabývala podmínkami v Zařízení pro zajištění cizinců Bělá-Jezová, když uvedla, že je koncipováno pro pobyt rodin s dětmi. Soud nepochybně, že došlo k výraznému zlepšení, co se týče podmínek ve zmiňovaném zařízení, tyto podmínky však nejsou zcela ideální, jak vyplývá např. ze stanoviska Veřejné ochránkyně práv ze dne 8. 6. 2017, na které odkazují žalobci. Žalovaná se měla zabývat tím, jaké je vnější zabezpečení zařízení Bělá-Jezová (zda se např. v prostoru nachází uniformované strážce), jak probíhá denní režim v zařízení (zda je režim organizovaný, po areálu je či není možný samostatný pohyb atd.), zda je v zařízení vybavení pro děti. Žalovaná zmínila pouze tu skutečnost, že zařízení umožňuje dětem aktivity na hřištích a v dětských hernách. I pokud by se soud s odůvodněním žalované ve vztahu k podmínkám v zařízení Bělá-Jezová spokojil, stále absentuje jakékoliv posouzení týkající se věku nezletilých a délky zajištění. Doba zajištění však byla stanovena na 90 dnů. Ve světle judikatury ESLP se taková doba zajištění rodiny s nezletilými dětmi soudu jeví jako extrémně dlouhá. V tomto případě pak nelze vyloučit riziko porušení čl. 3 Úmluvy.
37. Nejlepší zájem dítěte má být podle Úmluvy o právech dítěte předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí. Za takovou činnost je přitom nutné považovat i řízení, kterými je dítě přímo nebo nepřímo ovlivňováno (viz Obecný komentář Výboru OSN pro práva dítěte č. 14, 2014, OSN dok. CRC/C/GC/14, odst. 17–24). Soud nepopírá, že v situacích, kdy je zákonně rozhodnuto o zajištění pečujících osob, tj. nejčastěji rodičů, existuje zájem dítěte na pobyt společně s rodiči v detenčním zařízení. Nejlepší zájem dítěte ale musí být pečlivě zvážen, pokud je rozhodováno o zajištění dospělých osob, které o děti pečují. Správní orgán musí v případě zajišťování rodin s dětmi posuzovat nejen podmínky pro zajištění zletilých osob, ale musí stejně tak posuzovat nejlepší zájem dětí, které mají být do zajištění spolu s rodiči umístěny, jelikož zajištění na ně bude mít závažný dopad. Žalovaná proto měla pečlivě zvažovat a posuzovat nejlepší zájem nezletilých. Jelikož tak žalovaná neučinila, rozhodnutí je v tomto ohledu nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů a je proto nutné jej zrušit dle § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s.
38. Co se týče námitek, že žalovaná neodůvodnila zásah do soukromého a rodinného života žalobců, tu pokládá soud za nedůvodnou. Žalovaná možný zásah do soukromého a rodinného života hodnotila v rámci otázky realizovatelnosti vyhoštění, přičemž neshledala tento zásah nepřiměřeným. Žalobci nemají k území České republiky žádné vazby. Českou republikou pouze projížděli s cílem dostat se do Německa. Stejně tak soud nepokládá zásah do soukromého a rodinného života žalobců za nepřiměřený ve vztahu k jejich zajištění.

Všichni členové rodiny byli umístěni do stejného zařízení pro zajištění cizinců, nedošlo tak k jejich rozdělení a rodina zůstala pohromadě.

39. Žalobci dále namítají, že se žalovaná nedostatečně zabývala realizovatelností správního vyhoštění. Dle žalobců v jejich případě existují důvodné obavy, že pokud by byli vráceni do Iráku, tak by jim hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle § 179 odstavce 2 písm. a), b) c) a d) zákona o pobytu cizinců.
40. Dle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 – 150, má *I. správní orgán povinnost zabývat se v řízení o zajištění cizince podle § 124, § 124b nebo § 129 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, možnými překážkami správního vyhoštění, vycestování nebo předání tohoto cizince podle mezinárodní smlouvy v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo v řízení vyšly najevo. V takové situaci je povinen možné překážky před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince alespoň potenciálně možné. II. O zajištění cizince nelze rozhodnout, pokud zákonný účel omezení osobní svobody cizince nebude pravděpodobně možné uskutečnit. Správní orgán je naopak povinen v takovém případě cizince neprodleně propustit na svobodu.*
41. V odůvodnění usnesení rozšířený senát mimo jiné konstatoval, že *podle čl. 15 odst. 1 návratové směrnice mohou členské státy zajistit pouze státního příslušníka třetí země, o jehož navrácení probíhá řízení, a to za účelem přípravy návratu nebo výkonu vyhoštění, zejména v případech, kdy hrozí nebezpečí skrývání nebo dotčený státní příslušník třetí země se vyhýbá přípravě návratu či uskutečňování vyhoštění nebo je jinak ztěžuje, přičemž lze k zajištění přikročit pouze tehdy, nemohou-li být v konkrétním případě účinně uplatněna jiná dostatečně účinná, avšak mírnější donucovací opatření. Jakékoli zajištění musí trvat co nejkratší dobu, a pouze dokud jsou s náležitou pečlivostí činěny úkony směřující k vyhoštění. Ukáže-li se, že reálný předpoklad pro vyhoštění přestal z právních nebo jiných důvodů existovat nebo že přestaly existovat podmínky uvedené v odstavci 1, ztrácí zajištění odůvodnění a dotčená osoba musí být bezodkladně propuštěna (čl. 15 odst. 4 návratové směrnice).*
42. K realizovatelnosti správního vyhoštění žalovaná uvedla, že je jí z běžné praxe známo, že existuje reálný předpoklad realizace výkonu vyhoštění z území členských států Evropské unie. Dle žalované v daném případě neexistuje překážka trvalejší povahy, která by zabráňovala cizince z území členských států vyhostit.
43. Přestože je odůvodnění žalované velmi stručné, lze ho pokládat v daném řízení za dostatečné. Žalobci v podání vysvětlení pouze uvedli, že se obávají v případě návratu do Iráku pronásledování, mučení, případně i smrti, protože jsou Kurdové. Dále své obavy nijak nekonkretizovali a sami uvedli, že případně vycestují dobrovolně. Navíc, obsahem správního spisu je mimo jiné závazné stanovisko Ministerstva vnitra ČR ze dne 7. 3. 2018, které bylo vydáno pro potřebu řízení o správním vyhoštění žalobců. Z uvedeného závazného stanoviska vyplývá, že správní vyhoštění žalobců je možné. Je vhodné dodat, že rozhodnutí o zajištění cizinců je činěno ve značné časové tísní, přičemž jeho primárním cílem je dočasné omezení osobní svobody cizince, nikoliv jeho správní vyhoštění. Otázka uložení a realizace správního vyhoštění je primárně řešena v rozhodnutí o správním vyhoštění, přičemž v rozhodnutí o zajištění má správní orgán pouze povinnost předběžně zhodnotit, zda nejsou v dané věci dány takové překážky, které by bránily realizaci správního vyhoštění a tím i účelu samotného zajištění. Dle soudu je proto posouzení

žalované v tomto ohledu dostatečné. Nad rámec uvedeného lze podotknout, že pokud se žalobci skutečně obávají vážné újmy v případě navrácení do Iráku, mají možnost požádat o mezinárodní ochranu.

V.

Závěr a náklady řízení

44. Jelikož žalovaná nehodnotila nejlepší zájem nezletilých žalobců a nezjišťovala možnost případného porušení čl. 3 Úmluvy, dospěl zdejší soud k závěru, že je v tomto ohledu třeba napadené rozhodnutí zrušit dle § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s. pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů.
45. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., podle kterého má účastník, který měl ve věci úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem. Žalobci byli v řízení před soudem zastoupeni Organizací pro pomoc uprchlíkům, tedy právnickou osobou, k jejíž činnosti, uvedeným ve stanovách, patří poskytování právní pomoci uprchlíkům nebo cizincům. Tento zástupce nemá právo na odměnu za zastupování, má pouze právo na náhradu účelně vynaložených nákladů (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 9. 2008, sp. zn. 4Azs 51/2008), které však neprokázal. V řízení před Městským soudem v Praze tak náklady řízení žalobcům nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat do dvou týdnů ode dne jeho doručení při splnění podmínek § 103 odst. 1 s.ř.s. kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu v Brně.

Stěžovatel v řízení o kasační stížnosti, pokud nemá vysokoškolské právnické vzdělání, musí být zastoupen advokátem dle ust. § 105 odst. 2 s.ř.s.

Kasační stížnost směřující jen proti výroku o nákladech řízení je nepřípustná.

Praha 27. dubna 2018

Mgr. Dana Černovská v.r.
samosoudkyně